

Delavska Pravica

Glasiilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo || Posamezna številka Din 1.—. ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru || Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, l. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Naš praznik

K občnemu zboru Jugoslovanske strokovne zveze

V nedeljo, dne 7. junija, se bo vršil občni zbor matice kršč. soc. gibanja v Sloveniji — Jugoslovanske strokovne zveze. Ta vsakoletni sestanek delavskih delegatov številnih krajevnih strokovnih skupin je v tej živi organizaciji zmerom važen in ploden dogodek. Občni zbor JSZ ni neka vsakoletna potrebna formalnost, marveč pomeni za zavedno krščansko delavstvo in vse pokretaše svečan praznik. Naj zato pred ta naš dan nanižamo in znova poudarimo nekaj temeljnih smernic, ki so se izoblikovale v toku razvoja in rasti JSZ in ki naj prevevajo tudi nedeljsko zborovanje.

Najprvobitnejši delokrog Jugoslovanske strokovne zveze je urejevanje in izboljšanje delovnih odnosov v posameznih tovarnah, v celih okrajih in v celotnih industrijskih panogah. To delo — strokovno borbo — vodi JSZ dosledno delavsko in pošteno. Delavstvo se mora za vsako drobtinico ljuto boriti. Kapitalistični podjetniki ne priznavajo delavstvu niti najbolj naravnih človeških pravic. Zanje je delavec še zmerom le stvar, številka, ki donaja, uvrščena v produkcijski potek, lepe dobičke. Oni vidijo v delavcih in delavkah ljudi nižje vrste, neke podljude, ki so že po samem stanju stvari le za to tu, da jim iz svojega znoja in žuljev ustvarjajo bogastvo. Za današnje podjetnike delavci niso soljudje, enaka bitja kot oni sami, čeprav je pogosto v delavcu naravni intelekt višje razvit in prodornejši, kot pa degenerirani možgani njegovega delodajalca in »gospoda«. Današnji kapitalizem na celi črti zanikava delavcu njegovo človeško dostojanstvo, njegovo božje otroštvo. Zato je naša strokovna borba po podjetjih naperjena v dveh smereh: za uveljavljanje delavca-človeka v produkcijskem poteku in za temu odgovarjajoči od sedanjega večji kos kruha.

Sodobni krivični kapitalistični gospodarski red pa ne ponižuje in ne izkorišča le posameznega delavca, delavstva enega podjetja in cele stroke, temveč prav ves delavski stan in sploh vse delovne stanove v družbi. Zaradi tega pa sledi, da se mora delavstvo razen v posameznih podjetjih in strokah uveljaviti v vsem življenju družbe kot stan in se ramo ob rami z drugimi delovnimi stanovni zoperstaviti kapitalističnemu izsesavanju. A ne gre samo za obrambo. Delovni stanovi, ki vendar tvorijo in vzdržujejo celo hišo človeške družbe, imajo tudi vso naravno pravico, da to hišo sporazumno in pravično urede. Vsi delovni stanovi zahtevajo danes pravičnejši gospodarski red. In delavstvo kot najnaprednejši stan stoji na čelu te sklenjene fronte v boju za nov družabni red! In v teh prvih vrstah so stali in bodo stali, kljub vsem težkim žrtvam in naj pride kar hoče, krščanski strokovničarji. Iz vere in zaradi vere v Ljubzen in Pravico! Mi krščanski strokovničarji smo delavci in ostanemo delavski in z delavstvom do kraja. Kakor hitro se premaknemo od tod — smo nedelavski in protidelavski.

Krščanski strokovničarji pa vemo, da more biti družaben red pravičen samo na načelih vere Križanega. Le tisti red bo pravičen, kjer bosta vladali Pravica in Ljubzen, ki bo krščanski in zato popoln, kolikor sploh more biti kaka človeška tvorba popolna. Zato je samo po sebi razumljivo, da je Jugoslovanska strokovna zveza zmeraj usmerjala svoje delo v duhu nauka Cerkev. Zato je danes ona pri nas edina, ki praktično in dejansko vrši med delavstvom poslanstvo in pravec, ki ga predvideva »Quadragesimo anno«

za svobodno izvoljena, samostojna stanovska zastopstva. Kajti ta okrožnica je le široka idealna zamisel pravično urejene družbe, kjer delovni in človeški družbi koristni stanovi v harmoničnem sožitju po svojih stanovskih kolektivih uravnavajo vse gospodarsko, socialno in politično življenje družbe.

Ta zamisel pa predpostavlja prav do kraja izvedeno politično in gospodarsko demokracijo, popolno enakost vseh stanov, radikalno izkoreninjenje vsakega gospodarskega izkoriščanja v obliki mezdnege dela, zasebno lastnino za vse, ne le za nekaj izbrancev, predpostavlja z drugo besedo povedano, široko podružbljenje produkcijskih sredstev, pa tudi radikalen preporod človeka samega! Tiranstvo, nemoralna, laž in nepoštenje mora dejansko in ne samo po besedah izginiti prav tako iz vsega javnega kot iz zasebnega življenja! Ne more pa se tak družabni red ustvariti po zgledu nasilnih in poganskih evropskih fašizmov. V fašističnih državah se je zamenjala le zunanja firma in pod plaščem moderne »stanovščine« kapitalizem nemoteno še kar naprej izmoggava delovne stanove družbe. Tako se težka družabna nasprotja ne rešujejo, ampak le odlaga njihova rešitev in socialne napetosti so samo še za eno stopnjo povečane. Mi smo za resnično in radikalno rešitev družbe in za ureditev v smislu stanovskega kolektivizma!

Krščanska strok. internacionala

Važna seja predsedstva internacionala v Luxemburgu

V dneh 22. do 23. maja se je vršila v Luxemburgu seja predsedstva naše internacionala. Seje so se udeležili zastopniki vseh deželnih in strokovnih zvez. JSZ je bila na seji zastopana po tov. J. Rozmanu. Seji je predsedoval tov. Henri Pauwels iz Belgije.

Glavni tajnik Serrarens je podal daljše poročilo o gibanju članstva in včlanjenih zvez v posameznih državah. V internacionali je včlanjenih 1.109.341 članov. Poročila so bila izredno zanimiva. Tako je poročal, da je na Madžarskem vladna stranka hotela ustanoviti državno strokovno zvezo, toda organizirano delavstvo vseh smeri v svobodnih delavskih organizacijah je to preprečilo. Prav isti poskus je bil na Poljskem. Prvotno so se za vladni načrt ogrevale celo nekatere strokovne organizacije. Čim pa so stvar pogledale nekoliko globlje, so videle, da je to kratenje še ono malo svobode, katero delavstvo v obrambi svojih pravic ima. Zato so tudi na Poljskem sindikati preprečili podžavljenje. V Jugoslaviji je položaj še bolj zamotan. Tu ustanavlja vladna stranka JRZ svojo delavsko strokovno organizacijo, ki odklanja vsako sodelovanje z mednarodnimi strok. organizacijami in je versko popolnoma indiferentna. Na drugi strani so ustanovili proti Jugoslovanski strokovni zvezi novo organizacijo, češ da je ona premalo katoliška in ne uvaža dovolj papeških okrožnic. V vseh teh trenjih in težavah pa se JSZ zelo lepo razvija in daje upanje, da bo s svojim vztrajnim delom še porastla. Vsi poizkusi fašizacije delavskih strokovnih organizacij po posameznih državah so samo znak, da politiki ne razumejo prav nalog in dela strokovnih organizacij, oziroma hočejo, da bi služile politiki ne pa delavskim interesom. Zato je danes še posebne važnosti, da

Jugoslovanska strokovna zveza je edina, ki pripravlja v svojem zakonitem delokrogu razmere in delavstvo kot celoten stan za novo stanovsko-kolektivno družbo. V JSZ organizirano delavstvo že nekaj let sem kliče vsem našim delovnim stanovom, delavcem, kmetom, obrtnikom in vsemu slovenskemu ljudstvu, da je rešitev le v organizirani samopomoči, po načelih, ki smo jih zgoraj na kratko razložili. To pot bomo nadaljevali za naprej še bolj dosledno in s še večjo vnemo.

Delavske množice se stekajo pod zastavo Jugoslovanske strokovne zveze. Kdor hodi po zborovanih krščanskih strokovničarjev, ta ve, koliko je v teh discipliniranih tisočih pripravljene tihe energije, koliko samopremagovanja, koliko požrtvovanja in iskrenega smisla za skupnost ter medsebojnega zaupanja. To je kapital, katerega so ustvarili v teku let idealni delavci v centrali in po deželi in ki odvaga milijone denarja. Organizaciji, ki si je tako vzgojila in utrdila svoje vrste, se ni bati njenih sovražnikov niti z desne niti z leve.

Nedeljski občni zbor bo zato nova manifestacija moči in sile Jugoslovanske strokovne zveze, njene enotnosti, konsolidiranosti in njenega neugnane razmaha med slovenskim delovnim ljudstvom, a tudi manifestacija popolne samostojnosti krščanskega strokovnega delavskega pokreta!

delavske strokovne organizacije v vseh deželah ohranijo svojo popolno neodvisnost od vseh političnih strank.

V drugem delu svojega poročila je tov. Serrarens obravnaval letošnje konference Mednarodnega urada dela v Ženevi. Pri tem je poudaril, da ni tolike važnosti to, da se konferenca vrši in razpravlja o splošnih delavskih vprašanjih, kot to, da predstavlja nek mednarodni forum, na katerem morejo tako zastopniki delavcev in delodajalcev obravnavati vsa pereča vprašanja socialno politične narave.

Po poročilu gen. tajnika se je vršil razgovor, nakar so se odobrila vsa predložena in podana poročila. Dane so bile tudi smernice za nadaljnje delo internacionala. Po odobritvi finančnega poročila so bili storjeni še nekateri sklepi in sicer: v septembru t. l. se bodo priredili študijski dnevi, na katerih se bo obravnavalo: vprašanje ženskega dela v industriji, kolonialno vprašanje glede na delavstvo in stanovska vzgoja.

Seja, ki je trajala dva dni, je pokazala, da se kršč. strokovna internacionala zaveda važnosti, ki jo predstavlja za organizirano delavstvo v mednarodnem svetu in si temu primerno tudi utira pot, kljub vsem težavam in zaprekam, ki se ji stavljajo na pot.

Tovarišem delegatom!

Občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze, v nedeljo, 7. junija, bo v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti 20 in ne v dvorani Delavske zbornice, kakor je bilo sporočeno v zadnji številki »Delavske Pravice«.

STROKOVNA POROČILA

Rudarji

Strokovni odbor rudarjev in kovinarjev JSZ se mnogo trudi za izboljšanje položaja delavstva. Interesi obeh strok so skupni zlasti glede bratovskih skladnic. Nedavno je na skupni seji v Zagorju odbor sklenil imeti tečaje pri obeh strokah, da članstvo pouči o obupnem stanju bratovske skladnice, posebno nje starostne blagajne. Ti tečaji so se izvršili v Zagorju, Krmelju in drugod. Kakor izvemo, se najnovejši osnutek, ki ga je izdelala Glavna bratovska skladnica, od ministrstva za gozdove in rudnike ne misli upoštevati, pač pa odrediti neko kritje, ki ne bo zadoščalo, da se pravilno sanira pokojninska blagajna. To menda glede na rudnika Trepča in Bor, ki dosledno protestirata proti vsakim prispevkom za sanacijo bratovskih skladnic.

Trbovlje. Rudarji in kovinarji dobe nov služben red. Na podlagi obrtnega zakona morajo vsa podjetja izdati nove službene ređe. Ker spadajo rudarji in kovinarji v okvir rudarskega zakona, so ta podjetja izdelala osnutek službenega reda. Pred kratkim so ga dobile zakonite delavske inštanče, katere imajo možnost spremembe. Ugotovilo pa se je, da imajo podjetja namen v ta delovni red nametati neke točke, ki obrtni zakon bistveno poslabšujejo ali celo njegova določila iz službenega reda izpuščajo. V ta red so vnešene določbe, ki bodo uslužbencem položaj še občutno poslabšale, če se ta sedanji osnutek brez sprememb potrdi. Rudarske in kovinarske strokovne organizacije proti takim službenim redom protestirajo in ga ne morejo sprejeti.

Delavstvo zahteva, da se sedanji osnutek, kakršen je, ne uzakoni in naj se uredi v smislu obstoječe zakonodaje, ki vsaj nekaj nudi delavstvu.

Tekstilno delavstvo

Jarše. V nedeljo, 24. maja, se je vršil v gostilni pri Birtiču v Jaršah dobro obiskan sestanek delavstva tovarne platnenih izdelkov. Sestanek je bil sklican z namenom, da se delavstvo obvesti o razgovorih, ki so se vršili med zastopniki organizacije in podjetja radi nekaterih še nerešenih vprašanj na podlagi obstoječe kolektivne pogodbe. Centralni tajnik je obrazložil stališče podjetja, ki ga zavzema napram akordnim postavkam, po katerih delavke v tkalnici še vedno ne dosegajo minimalnih akordnih plač, ki znašajo po pogodbi 2.57 Din na uro. Podjetje izjavlja, da je pripravljeno pogodbo striktno izvajati in je pripravljeno tudi ugotoviti razloge o nedoseženih minimalni akordni plači. Pojasnilo se je tudi stališče podjetja napram znani radomeljski resoluciji, ki je bila objavljena v celoti tudi v »Del. pravici«. Delavstvo je ponovno soglasno izjavilo, da vztraja na celotnih zahtevah, navedenih v tej resoluciji, v kolikor podjetje tem zahtevam še ni ugodilo. Delavstvo vztraja na tem, da se sklenjena kolektivna pogodba pravilno izvaja. Ogorčeno pa protestira proti temu, da se v te stvari vmešava Zveza industrijcev, ki s svojo zgrešeno taktiko samo onemogoča in zavlačuje mirno in sporazumno ureditev delovnega razmerja in nastalih sporov med podjetjem in delavstvom. V zadnjem času podjetje odklanja razprave z zastopniki delavstva na licu mesta iz razlogov, da nima za take razgovore primernih prostorov. Delavstvo dobro ve, zakaj tako odklanjanje. Delavstvo hoče svoje delovno razmerje urejevati tam, kjer dela in bo to stališče tudi vzdržalo, v nasprotnem slučaju pa podvzelo vse mere, da to svoje upravičeno stališče tudi uveljavi.

Trata. 14. junija se bo vršil za tekstilno delavstvo tovarne »Inteks« na Trati strogo obvezen sestanek za vse članstvo. Sestanek se vrši ob pol 10 dopoldne v gostilni pri »Lovrencu«. Na sestanku bo poročal tov. Pestotnik iz Kranja. Delavci — delavke, organizacija vas kliče! Kliče vas zato, ker vam hoče prinesiti izboljšanje gospodarskih razmer. Pustite tiste, ki namenoma ali nevede klevetajo delavski pokret z raznimi nepremišljenimi besedami. Vaša naloga naj bo: vsi v organizacijo borbene delavstva, ker le v nji je rešitev delavstva, ki v današnjih časih živi v tako bednem položaju. Nič ne pomaga tarnanje in zabavljanje, ampak samo delo. V skupnosti in slogi je moč. Zato, tovariši in tovarišice, v nedeljo na svidenje!

Kranj. V tovarni »Jugobruna« v Kranju so razveljavljene volitve delavskih zaupnikov za leto 1936.

Kranj. Dne 14. junija 1936 se bodo vršili sestanki v Šmartnem pri Kranju, v Predvorju in v

Senčurju. Vse članstvo v teh krajih opozarjamo, da se teh sestankov polnoštevilno udeleži. Povejte to vsem, ki še niso pri nas in pripeljite jih na sestanek, da jih pritegnemo v delavsko borbo.

Doctor in drug. Rdeča obratna zaupnica G. M. očita v »Delavski politiki« našemu zadnjemu mezdnemu gibanju neko »dvojno moralo« in da smo šli podjetje prosit milosti. Vemo, kaj se s tem hoče, zato nas tako zlonamerno pisanje prav nič ne boli, niti ne ovira, da se ne bi še naprej borili za pravice delavstva v tej tovarni. Soderžica G. M. naj nam bo še vsaj toliko naklonjena, da nam pojasni, kdaj smo prosili kako milost. Ako pa je za sodruge naš uspeh premalenkosten, potem bo precejšen del krivde tudi na njih samih. Če so res tako patentirano delavski in ko je tu šlo samo za delavce, ki so bili izprti (prav nič pa za JSZ), zakaj niso niti z mezincem zganili proti krivicam, ki so se godile in ki se še gode. Morda bi pa sami brez »belih« bolj uspeli, vsaj tako kot pri lanskem štrajku in tkalnici, kjer je soderžica G. M. celo obratna zaupnica.

Smo pa mnenja, da s časopisnimi polemikami delavstvu prav nič ne moremo koristiti. Koliko imajo delavci v tej tovarni (980 po številu) za upanja v rdeče, je pokazal prav zadnji sestanek v kolodvorski restavraciji, na katerega je prišlo poslušat govornika Vidoviča samo 21 delavec in še od teh so bili trije beli in dva plava.

Zato se pač rajši zmenimo, kdaj bomo doživeli tisti zlati čas, ko bomo ustvarili delavsko enotnost. Saj so vsi delavci v tej tovarni premalo plačani, vsi izkoriščani, zakaj potem vsi ne bi mogli ustvariti v strokovnih stvareh neko enotnost. Saj ravno te enotnosti se gospodje v tovarnah silno boje, zato radi vidijo, če se delavske organizacije preklajo, namesto da bi nastopile proti kapitalizmu. Mi smo za enotno delavsko fronto, za boj povsod tam, kjer je naš slovenski delavec izrabljan in trpinčen. Zato delavci: predilci in tkalci iz tovarne Doctor in drug, kakor vsepovsod, pojdite z nami, organizirajte se v Jugoslovanski strokovni zvezi.

Kemični delavci

Količevo. Tudi delavstvo tovarne lakov Ludovik Marks se je odločilo za korak, da zahteva ureditev delovnih in plačilnih razmer s kolektivno delovno pogodbo. Naše podjetje štejemo v vrsto manjših podjetij s sorazmerno veliko produkcijo. Plače, ki jih prejemo za svoje naporno in odgovorno delo, še daleč več ne odgovarjajo pravični vrednosti našega dela, da ne govorimo o ekstenziji potrebi. Zato smo se odločili, da si naše delovne in plačilne pogoje uredimo z delovno pogodbo, katero smo potem JSZ predložili vodstvu podjetja. Naj vodstvo podjetja ta korak svojega delavstva smatra kot iskreno željo za pravično ureditev delovnih in plačilnih pogojev, kar je predpogoj za udritev dobrih odnosov med obeh strankama.

Domžale. Delavstvo tovarne barv Medic & Zankl v Domžalah je že dalje časa želelo, da se uredi njegovo delovno in plačilno razmerje s posebno delovno pogodbo. Radi nekkih zaprek se doslej ni moglo priti k uresničenju te za delavstvo kakor tudi za podjetje važne zadeve. Pravilna ureditev delovnih in plačilnih pogojev ustvarja dobre odnose med delavstvom in podjetjem, ustvarja pa tudi v delavstvu voljo do dela, kar je nujno potrebno za gospodarski napredek podjetja. Pravkar je delavstvo potom svoje centralne organizacije predložilo podjetju predlog kolektivne pogodbe, po kateri želi urediti delovno in plačilno razmerje. S to pogodbo se zahteva malenkostno izboljšanje sedanjih plač s posebnim ozirom na težko in zdravju škodljivo delo v tej tovarni. V ostalem gre za stvari, ki so itak zakonitega značaja. Uverjeni smo, da se podjetje tem upravičenim zahtevam ne bo uprlo, zlasti ker je v delavstvu iskrena želja, da se utrde dobri odnosi med njim in podjetjem. Uverjeni pa smo tudi, da bo delavstvo stalo strnjeno za to svojo upravičeno zahtevo in da jo bo tudi preko vseh morebitnih ovir znalo uveljaviti.

Opekarsko delavstvo

Vič. Kakor smo že poročali, je delavstvo Združenih opekarn stopilo v gibanje za ohranitev plač, ki so bile od leta 1935 ponovno znižane. Delavstvo je postavilo zahtevo, da se naj mu vrnejo one plače, ki so veljale v letu 1935 in to za moške 3 Din, za ženske 2.50 Din na uro. Opekarske

so te zahteve odklonile z motivacijo, da podjetje teh plač ne zmore, čeprav je cene svojim izdelkom nekoliko izboljšalo in predvideva še novo izboljšanje. Na tozadevni razpravi, ki se je vršila med zastopniki delavstva in podjetjem, ni prišlo do soglasja. Naknadno je podjetje sporočilo, da je pripravljeno le delno ugoditi zahtevam delavstva. V sredo, dne 3. junija, so se vršila ponovna pogajanja, katerih rezultat pa z ozirom na zaključitev lista ne moremo poročati in bomo to storili v prihodnji številki »Delavske pravice«.

Telegrafski delavci

Kresnice. Na binkoštno nedeljo je bil pri nas ustanovni občni zbor skupine JSZ telegrafskih delavcev. Na občni zbor, katerega je vodil tov. Koci, je prišlo lepo število zavednih tovarišev. Vseh seveda ni bilo, nekatere opravičuje velika oddaljenost.

Tovariš Joško Rozman iz Ljubljane je govoril o pomenu delavske strokovne organizacije, razložil je podrobno tudi pravila. V svojem govoru je zlasti poudaril, da je delavska strokovna organizacija bojna organizacija, ne pa kakšno društvo. Tudi ni njena prvenstvena naloga, da bi skrbelo za kakšne podpore. Posamezne skupine si morejo ustvariti posamezne fonde in iz njih podpirati svoje člane. Toda tudi ti fondi morajo biti njihovo lastno delo, ne pa miloščina neznanih ljudi. Naloga nove skupine bo, da zgradi zavedno delavsko postojanko, obenem pa, da se bori z ramo ob rami s centralo za izboljšanje položaja svojih članov. Kljub težkim razmeram se bo moglo marsikaj doseči, če bodo člani disciplinirani, zvesti, predvsem pa vztrajni.

Po govoru so bile volitve funkcionarjev skupine. Bili so izvoljeni sami zavedni tovariši, ki dajejo jamstvo, da se bo skupina res razvijala, kakor sami žele in z njimi vsi zavedni delavci. Tovariš Koci je zaključil več kot dve uri trajajoči zbor s pozivom, da naj vsak deluje korajžno za dobro stvar in da se morajo prihodnji zbrati v še večjem številu.

Viničarji

Izvoz vina in viničarji.

Ako greš danes po vinorodnih krajih severnega dela Slovenije, si boš mogel v vsaki občini na najmanj desetih krajih utešiti žejo s prav dobro kapljico in po nizki ceni. Lanska dobra letina, slab izvoz, skromna potrošnja vina po naših gostilnah radi pomanjkanja denarja, pomanjkanje in stiska za golovino pri mnogih, posebno kmečkih vinogradnikih, je povzročilo nastanek vinotočev, da se tako vsaj nekaj pridelka vnovči.

In ti vinotoči so prava šiba božja za viničarje, ker vkljub malemu in nerednemu zaslužku in vsakovrstnemu pomanjkanju, brez kruha in obleke, marsikaterega viničarja potegne nesrečna priložnost, da še del borbena zaslužka požene po grlu.

Ako bi kdorkoli hotel na en ali drug način pomagati viničarskemu delavstvu — reševati viničarsko vprašanje — pa bi moral najprej skrbeti, da se čim več vina spravi iz območja viničarskih krajev v one pokrajine ali države, kjer imajo več denarja kakor »izsušena« slovenska zemlja. Skrbeti za čim večji izvoz vina, kateremu je zaprla meje tuja konkurenca, še bolj pa dostikrat umazana vinska kupčija, ponarejanje, mešanje šmarnice pri nekaterih vinogradnikih, veliko bolj pa še potem pri brezvestnih vinskih trgovcih. A to bi bilo pravo socialno delo za viničarski stan. Izvoz naših vin je bil ubit največ iz nerednih vzrokov, pri čemer pa so — kar lahko brez pretiravanja trdimo — bili ravno viničarji najbolj tepeni. Vinogradniško krizo, pristno in ponarejeno, so vinogradniki vedno prevračali na viničarje, zniževali zaslužek, omejevali delo ter s tem povzročali še večjo brezposelnost pri naši že tako komaj pet- do šestmesečni redni zaposlitvi. Razen tega pa se je viničarjem še pred krizo v dobrih časih odvzela marsikatera parcela deputatne zemlje, kjer je poprej rasel viničarju krompir, ter se je zasadila vinska trta, pozneje pa še sadno drevje, ko so se tudi sadjereji obetali dobri časi.

V Belgradu so pred kratkim zborovali vinogradniki in predvsem govorili o izvozu našega vina. V tem smislu se tudi mi viničarji pridružujemo zahtevam vinogradnikov ter naprošamo vlado in vse merodajne činitele, naj skrbijo za čim večji izvoz vina, ker to zadeva tudi tisoče viničarskih družin, katere so — da ponovimo — golovo najbolj prizadete radi sedanjega slabega izvoza. Reden izvoz vina bi mogel v veliki meri omiliti težki položaj viničarjev v gmetnem in v moralnem pogledu, ker bi izginile tiste sedaj tako številne priložnosti pijančevanja in zapravljanja zaslužka.

Tako ne bo šlo!

V smislu okrožnice »centralnega tarifnega odbora za tekstilno delavstvo« se je po dolgem času tudi v Mariboru vršila prva seja določenih zastopnikov vseh treh strokovnih organizacij. Za Maribor bi se moral po okrožnici sestaviti »okrožni tarifni odbor«. Socialni demokrati pa so to tolačili čisto po svoje ter so predlagali, da se ustanovi »krajevni tarifni odbor«. Glede na izjavo socialnih demokratov, da imajo k temu še posebno navodila, sta zastopnika JSZ in Narodne strok. zveze vztrajala na tem, kar določa okrožnica ter zahtevala sestavo okrožnega tarifnega odbora. Seja je bila radi tega brezuspešna in Maribor še tozadavnega odbora nima radi stališča in nastopa soc. demokratov.

V Slovenski Bistrici je bilo ravno tako. Zastopniki organizacij so prvotno soglasno sklenili, da bodo od vsake organizacije določeni po trije zastopniki v akcijski odbor za pomoč rudarjem. Ko pa so ti določeni zastopniki prišli skupaj, da bi ta odbor konstituirali, so socialni demokrati vztrajali, da naj oni imajo tri odbornike, JSZ pa

samo dva. Tako so čisto gotovo tudi tu neka »posebna navodila« imela svoje prste vmes. Tudi s tem odborom ne bo nič.

Iz vsega tega se vidi, da naši štajerski marksisti še niso dorasli za važno nalogo skupne delavske fronte. To skupnost razumejo samo tako, če bi se vse pordečilo in da imajo samo oni povsod glavno besedo. Preveč so samoljubni, vedno hočejo biti nekaj več kot drugi. Ker pa v takih odborih in akcijah, kot je zgoraj omenjeno, nikakor ne gre za preglasovanje, marveč le za skupen nastop vseh delavskih strokovnih organizacij v borbi za delavske pravice, je potem zelo obžalovati, da naši marksisti pri tem iščejo kapital zase in da si domišljajo pravico premoči, ko vendar vsi vemo, kako danes stoji tako zvana »večinska« organizacija. Če za tako resne in potrebne naloge še niso vzgojeni, nas, kakor tudi vse slovensko delovno ljudstvo, to prav nič ne moti, ker do skupnosti bo prišlo in mora priti, pa magari to preko sedanjih voditeljev in podvodij in brez njih.

Stavbinsko delavstvo v stavki

Poročali smo že, da je stavbinsko delavstvo, organizirano v podružnici Zveze stavbinskih delavcev s sedežem v Ljubljani, stopilo v akcijo za upostavitve kolektivne pogodbe. Več stavbinskih podjetij je načelno že pristalo na sklenitev take pogodbe, odklanjali pa so zahteve po zvišanju plač, ki se zahtevajo s pogodbo. Podjetja so stavila predlog za najnižnialnejše plače, ki naj bi znašale v mestu 2.75 Din, na deželi pa 2.50 Din na uro. S temi ponudbami se delavstvo ni moglo strinjati, ker imajo že tudi sedaj v nekaterih pod-

jetjih višjo minimalno plačo, kakor jo nudijo stavbinska podjetja. Stavbinski delavci so na svojem zborovanju 1. junija sklenili, da stopijo v stavko. Na mnoga vprašanja stavbinskih delavcev, če pri tej akciji sodelujejo vse strokovne organizacije, odgovarjamo, da je Jugoslovanska strokovna zveza po svojem zastopniku sodelovala na dveh tozadavnih razpravah, ki sta se vršili pri banki upravi. Pri sklepanju predložene pogodbe, kakor tudi pri sklepanju o stavki, Jugoslovanska strokovna zveza ni sodelovala, ker ni bila vabljena.

Tržiškemu delavstvu

Kot en sam velikanski kotel je ta naš Tržič. Na vseh koncih vsa mogoča večja ali manjša podjetja, katera nas potrebujejo, kakor potrebuje človeško telo svoje utripajoče srce, da je zmogljivo življenja. Vsako jutro, dan za dnem, kriče in tulijo nad našimi glavami sirene. In mi, pokorni njihovemu klicu, hitimo, da oživimo to mrtvo industrijsko telo. Dan požre tovarna in stroji izžerpajo iz človeških mišic toliko sile, kolikor je potrebno. Zvečer, ko solnce zahaja, nas spusti tovarna iz svojega železnega objema kot izžrpano, nepotrebno šaro. Dan je brez sledu, izbrisan iz življenja in človek se je zopet za korak približal svojem koncu. Kot da bi ne bila naša človeška pravica, da imamo od tega dne tudi mi nekaj več, kot je pa korak bliže k grobu. Še vedno jih je dovolj med nami, ki se te pravice ne zavedajo, ali pa se je nočejo zavedati, ker se boje. Koga? »Da sem le danes sit — kaj me briga jutri!«

Močna je naša strokovna skupina. Tako močna, da se je vsak, kdor zna ceniti pomen močne strokovne organizacije, veselil. Tako močna, da se je vsak, kdor ima »slabo vest«, boji. Toda ena napaka je v nji. In ta napaka je: premala zavedanost nekaterih članov. Zavedajo se sicer dolžnosti, katere ima strokovna organizacija do njih, ne zavedajo se pa tistih dolžnosti, katere imajo oni do nje. Niso vsi taki. A nekaj jih je in to je za-

lostno. Ali je to potrebno? Ali je potrebno, da skupinski odbor, ki je preobložen z delom za vas, še bolj obremenjuje na pr. z neplačano članarino? Odpravite to nerednost! S tem sebi ne napravite prav nobene škode, funkcionarjem pa prihranite mnogo truda in dragocenega časa.

Bodite prepričani, da bodo oni ta od vas prihranjeni čas dobro izkoristili v vašo korist. Poskusite in boste videli, da to ni tako težko. Združimo se, ne samo v strokovni organizaciji, ampak tudi v njenem delu, da bo naša skupina kakor eno samo velikansko srce, ki bo utripalo ne samo zate ali zame, ampak za nas vse. — In vi, ki še vedno stojite ob strani in s porogljivim nasmeškom spremljate delo strokovne organizacije, odprite oči! Prišel bo čas, ko bodo vaši organizirani tovariši spoznali, da ste vi tisti, ki jih ovirate v borbi za delavske pravice. Če se ne zavedate pomena strok. organizacije, pa se zavedajte vsaj tega, da je sramotno, ako živite od uspehov, katere so vaši tovariši dosegli v težkih borbah z mnogimi žrtvami. In mesto, da jih v teh borbah ovirate, stopite raje v njihove vrste ter se oklenite našega gesla: Eden za vse — vsi za enega. Tako bo naša končna zmaga še lepša in popolnejša. Neopravičen strah pa na stran. Če se ljudje boje, zginejo kakor breze na močvirju. Mi pa hočemo živeti in bomo živeli! — Slavko Prešeren.

To in ono

Uredništvo izjavlja, da dr. Jože Pokorn ni dopisnik »Delavske pravice« iz Skofje Loke.

Kranj. V nedeljo, dne 7. junija 1936, se bo vršil ob 9. uri dop. v Kranju na Glavnem trgu velik javen ljudski shod, ki ga sklicuje akcijski odbor za razširitev ljubljanske bolnišnice. Vse delavce in delavke se na ta shod vabi, da tudi delavstvo poudari zahtevo nove bolnišnice v Ljubljani. Prišli so časi, ko mora delavstvo enotno nastopati ne samo v tovarnah, ampak tudi takrat, kadar gre za naše javne socialne ustanove. Pokažite s svojo navzočnostjo, da niste za razmere, kakršne so sedaj v naši ljubljanski bolnišnici. To, kar je pred 40 leti odgovarjalo našim potrebam, danes ne odgovarja več. Delavstvo zahteva, da vprašanje ljubljanske bolnišnice ne sme biti samo polemika nekaterih časopisov, ampak da naj se enkrat preide k resnemu delu.

Kranj. Preteklo nedeljo se je poročila naša članica, tov. Bajc Ana, z g. Mateličem Stankom. — Poročila sta se tudi pred časom naša dva zvesta

tovariša, zaupnika pri Zabret & Komp., Stefe Franc in Vidmar Janez. Vsem obilo sreče!

Trata. V nedeljo, 31. maja, se je poročila naša zvesta članica, tov. Pavla Pušar, z g. Antonom Guzeljem. Skupina tekstilnega delavstva na Trati jima želi obilo sreče in blagoslova!

Jesenice. (Zdravniška služba.) Za mesec junij 1936 se odreja sledeči vrstni red zdravniške službe v nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 7. junija g. dr. Čeh Milan, 11. junija g. dr. Kogoj Francišek, 14. junija g. dr. Čeh Milan, 21. junija g. dr. Kogoj Francišek, 28. in 29. junija g. dr. Kogoj Francišek.

Zagorje. V nedeljo, 7. junija, ob 8 zvečer bo priredilo »Pevsko društvo Zagorje« koncert v dvorani Zadržnega doma v Zagorju. Spored je zelo pester. Nastopa mešani, moški, ženski in mladinski zbor pod spretnim vodstvom g. Rozmana. Vse člane in ostale vabimo, da se koncerta udeležijo v polnem številu.

Razmah „Krščanske delavske mladine“

Mednarodna organizacija »Krščanske Delavske Mladine« ni več samo pobožna želja. Svetovna KDM postaja živa stvarnost in začinja vplivati na mednarodni razvoj človeštva. Sv. oče Pij XI. je pokazal res očetovsko skrb zanjo. Z veliko ljubeznijo in zanimanjem sledi njenemu razvoju in delu. Poveril ji je ogromno in nadvse častno nalogo apostolata med delavskimi mladostniki, ki so po krivdi prejšnjih rodov zašli v pravo moderno poganstvo. Kakor je zapisal svoj čas v »Quadragesimo anno«, da mora biti prvi in neposredni apostol delavcev delavec sam, tako pošilja sedaj na apostolsko delo med delavsko mladino same organizirane delavske mladostnike. Kakor kvas v masi testa preobraža KDM iznotraj množice delavske mladine.

Po raznih poizkusih že v prejšnjem stoletju in bo borbenih začelkih že tam pred vojno je zrasla iz sredine delavske mladine same ta moderna in pristno krščanska ter pristno delavska organizacija mladih. Pod srečno roko delavskega kaplana Cardijna in pod očetovsko zaščito samega Pija XI. je stopila l. 1925. pred svetovno javnost kot Katoliška akcija delavske mladine. Imela je ob tem času že svoj časopis in bila je prava mladinska strokovna organizacija. Osvojila je v nekaj letih vsa Belgijo in se razčlenila v štiri narodne zveze, dve valonski in dve flamski; l. 1930. je imela včlanjenih v sami Belgiji 1700 odsekov z 70.000 delavskimi fanti in dekletki med 14. in 25. letom. Njihovo časopisje je doseglo skupno istega leta že 5.000.000 izvodov. Zanjih šest let je njihovo število valovilo med 70 in 90 tisoč. Časopisje je zraslo takole: 1934 — 6 milijonov iztisov, 1935 — 8 milijonov in letos upajo doseči že 10 milijonov. Samo velikonočnih številok so prodali letos nad 1 in pol milijona izvodov. Ne bo namreč kmalu časopisja, ki bi bilo tako dobro in tako okusno urejevano, tako dobro organizirano, kakor je njihovo. Imajo osem ilustriranih mesečnikov, posebne časopise za svoje duhovnike in voditelje, tednike za člane in za propagando med delavskimi množicami. Vse to so si polagoma sami ustvarili, sami si jih urejujejo in ilustrirajo, sami jih vzdržujejo s članarino in jih pridno prodajajo med delavstvom. Ne mečejo svojega časopisja kar tako na slepo med množice. Vsaka številka odgovarja čisto konkretni potrebi med delavskimi množicami, ki so jih oni odkrili in preštudirali v svoji organizaciji, ki jim hočejo oni odpomoči s svojo organizirano in premišljeno akcijo. Časopisje jim je čisto organski vpleteno v njihovo celotno gibanje, v njihov osebni in kolektivni apostolat. S tem časopisjem delajo prave ofenzive na javno mnenje, kadar je treba odkriti razne rane naše moderne družbe in opozoriti javnost na potrebne spremembe.

Tako je v Belgiji. A že l. 1927. je KDM prodrla preko belgijskih mej v Francijo, kjer ima sedaj že 1400 odsekov z 52.000 člani in članicami. Njihova dva glavna časopisa se tiskata vsak v 100.000 izvodih. V KDM je Francija zopet dobila upanje v bodočnost. V Nizozemski je šel razvoj sporedno z Belgijo in precej neodvisno od Belgije. Danes ima njihov »Delavski mladostnik« 10.000 članov. Leta 1932. je prodrla KDM v Kanado, kjer se krasno razvija ter je že začela od tam prodirati v Združene države. Istega leta jo je prevzela tudi Kolumbija v Južni Ameriki. Osvojila je že francoski del Švice, dobro se je udomačila v Portugalski, začena v Španiji, Angleški, Belgijskem Kongu, Madagaskarju, Danski, polaga si prve temelje tudi že drugod. Toda mnogo bolj kakor zunanji razmah zasluži našo pozornost notranja moč KDM, Pij XI. je ni brez razloga imenoval dovršeno obliko KA. Popolnoma mladinska, popolnoma delavska in popolnoma krščanska. — J. Gajevčan.

Skoraj 1 milijon dolguje manjši rudnik Bogovina v vzhodni Srbiji svojim delavcem. 400.000 dinarjev dolguje rudnik še iz lanskega leta. Zato so rudarji stopili v stavko, a so se na obljubo podjetja, da bodo odslej redno izplačevani, vrnili na delo.

V rudniku Ostrovec na Kosovem polju delajo rudarji za 15 Din na dan. Koncem aprila so 3 dni stavkali, da se jim zvišajo plače. Podjetje je pristalo na malenkostno povišanje. Ker ob izplačilu 15. maja rudarji tudi tega poviška niso prejeli, so zahtevali 50% zvišanje plač in so ustavili delo. Stavka še traja.

Na Češkem je bilo marca 22, aprila pa 32 stavk.

Poslovni red

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je na temelju § 340 obrtnega zakona izdal obrazec poslovnega reda za industrijska podjetja.

Kaj vsebuje ta obrazec?

Sprejem v delo. Delavec, nameščeneec, odn. vajenec se sprejme v delo: a) Če je dovršil 14. leto; b) če je predložil poslovno knjižico ali dokazilo, da je usposobljen vršiti službo, za katero je bil najet. — Vajenec mora predložiti dokazilo, da je dovršil osnovno ljudsko šolo.

Kategorije delavcev. Za vsako podjetje se morajo označiti kategorije delavcev. Za vsako kategorijo mora podjetje voditi seznam delavcev, in sicer posebej za moške, posebej za ženske. V seznamu morajo biti navedeni delavci od 16. do 18. leta starosti. Mladoletniki se morejo zaposlovati le pri lažjih delih. — Za inozemce mora podjetje voditi poseben seznam.

Pravice in dolžnosti lastnika podjetja in nadzornega osebja. Nadzorno osebje mora skrbeti za pravilno razdelitev dela, mora na novo sprejete delavce uvesti v delo, vodi nadzorstvo, da se delo pravilno vrši. — Lastnik podjetja, odn. katerega določa on, kaznuje delavce, če so kaj zakrivali. Kazen sme izreči, ko je ugotovil dejanski stan in ko je zaslial delavca. — Nadzorno osebje ne sme grdo postopati z delavstvom. Če je delavec neposlušen, more o tem obvestiti vodjo podjetja. Če nadzorno osebje dela delavcu krivico, se more pritožiti pri obratnem delavskem zaupniku, ki bo izročil njegovo pritožbo na pristojno mesto.

Delovni čas in odmori. Delovni čas traja osem ur dnevno odnosno 48 tedensko. Pričetek in konec dela določa podjetje. More napraviti za poletne mesece drugače kakor za zimске mesece. Podaljšanje delovnega časa je možno le po predpisih zakona o zaščiti delavcev. — Delavec more delo zapustiti le z dovoljenjem. Če je pa nujno zadržan, mora to javiti naknadno. Čezurno delo se plačuje s 50% poviškom. Delavci in vajenci izpod 16. leta starosti smejo delati le osem ur na dan in to med 5. in 22. uro. — Žensko osebje in delavci izpod 18 let ne smejo biti zaposleni pri nočnem delu. Izvzeti so ti-le primeri: a) višja sila; b) če se dela s surovinami, ki se kvarijo. V poslovnem redu mora biti naveden tudi reden odmor dopoldne in opoldne. — Delavke matere imajo poleg rednega odmora pravico še do izrednega odmora, in sicer: 1. Če je otrok doma na materinem stanovanju, na vsakih 4—5 ur 30 minut; 2. če je v otroškem zavetišču podjetja, na vsakih 4—5 ur 15 minut. — Če je potrebno skrajšati delovni čas, mora podjetje javiti to en dan prej. Delavec, ki ne bi bil s tem zadovoljen, more se poslužiti 14-dnevnega odpovednega roka. — Ob nedeljah delo počiva, razen primerov, ki so navedeni v §§ 14 in 15 zakona o zaščiti delavcev. Ob nedeljah se sme zaposliti izključno le delavstvo nad 18 let. Delo počiva tudi na kraljev rojstni dan in na dan zedinjenja. Izvzeta so podjetja, v katerih je neprekinjeno obratovanje. Delo počiva tudi ob tistih praznikih, za katere se je sporazumelo podjetje z delavstvom.

Strokovna izobrazba vajencev. Vajencem in pomočnikom pod 18. letom mora podjetje dovoljevati poseban obrtno-nadaljevalnih šol med delovnim časom.

Varstvo življenja in zdravja delavstva ter varstvo proti požaru. Podjetje mora upoštevati vsa varstvena sredstva, ki jih predkisuje zakon o zaščiti delavcev. Delavci, ki so zaposleni pri strojih, morajo biti točno poučeni o ravnanju z njimi.

Obračun in izplačevanje mezd. Določeno mora biti mezdno razdobje in dan izplačevanja mezd. Delavci, ki izstopijo iz dela, dobe izplačilo takoj. Vsako znižanje plač se objavi najmanj 14 dni prej. Od plače se sme odtegovati: a) zakoniti prispevek za soc. zavarovanje; b) prispevek za borzo dela in Delavsko zbornico; c) davek; d) stanarina; e) predujem; f) odškodnina za v naravi prejete življenjske potrebe; g) plačilo za podjetju napravljeno škodo. — Vsak delavec mora prejeti pismeni obračun. Proti nepravilnostim se more pritožiti v roku 3 dni.

Zavarovanje delavcev in prva pomoč v nezgodi. Vsi delavci morajo biti zavarovani v smislu določil zakona o zavarovanju delavcev. Istotako se mora postopati v smislu tega zakona v primeru obratne nezgode.

Dolžnosti delavcev. Vsak delavec mora biti zvest, pošten in spoštovati svoje predstojnike. Na delo mora priti pravočasno, vajence točno

poučevati, ostati pri odrejenem delu. Vsako napako mora takoj javiti, čuvati sprejete načrte in je odgovoren za prejele orodje. — Brez vzroka in dovoljenja se med delom ne sme odstraniti iz obratnih prostorov, izogibati se mora sporov, skrbeti za čistost in red, ne sme kaditi, ne sme s seboj prinašati alkoholnih pijač, ne sme tujih oseb voditi v tovarno, brez dovoljenja podjetja ne sme razdeljevati v obratu letakov in sličnih tiskovin, ne sme brez dovoljenja odnašati iz podjetja material.

Kazni. Delavci, ki prekršijo predpise delovnega reda, se kaznujejo: 1. Z ukorom, 2. z denarno kaznijo. Ta kazen ne sme presežati ene tretjine dnevnega zaslužka. Le težki prestopki se kaznujejo v višini celodnevne plače. Proti kazni se more

delavec pritožiti na razsodiščni odbor pri okrajnem glavarstvu. Vse kazni se morajo porabiti za zboljšanje položaja delavcev v podjetju.

Razveza delovnega razmerja. V pogledu razveze službenega razmerja veljajo določila obrtnega zakona. Če uživa delavec tudi brezplačno stanovanje, ga mora izprazniti v odpovednem roku.

Delavski in nameščenski obratni zaupniki. V podjetju se morejo izvoliti delavski in nameščenski obratni zaupniki v smislu predpisov §§ 108—119 zakona o zaščiti delavcev.

Ostala določila. Določeno mora biti, kdaj stopi poslovni red v veljavo. Dostaviti se mora vsem v poštev prihajajočim oblastvom in ustanovam. Vsak delavec, ki stopi v delo, mora dobiti izvod poslovnega reda. — Vsi lastniki industrijskih podjetij morajo izdati poslovne rede za svoja podjetja po tem obrazcu poslovnega reda.

Drobne vesti

O stavbinski stavki v Belgradu je bilo izdano tole uradno poročilo: »Danes je bil dosežen in podpisan sporazum med predstavniki stavbinskih delavcev in poslodavcev o koncu stavke. Neka skupina delavcev pa, katerim ni bilo za red, mir in delo, je razširila vest, da so delavski zaupniki slabo zastopali delavske interese, ker so bili podkupljeni. Pod tem vplivom je prišlo danes dopoldne v Delavski zbornici do pretepa, v katerem je bil lažje poškodovan delavski zaupnik Borovič. Policijski organi so intervenirali in red je bil takoj upostavljen. — Delavci so se nato začeli razhajati v razne smeri in na poziv nekaterih nezadovoljnejšev se je zbralo okoli 15.000 delavcev na Pašinem brdu v nameri, da bi imeli zborovanje, ki ni bilo prijavljeno, niti dovoljeno. Policijski organi so intervenirali, da bi se zborovanje ne vršilo, a delavci so jih napadli s kamenjem, pri čemer so bili lažje ranjeni orožniški oficir in trije orožniki, težko ranjen pa en orožnik. Policijski organi so po predpisih službe uporabili strelno orožje in je bil en delavec ubit, trije pa lažje ranjeni. Red in mir je upostavljen. Preiskavo vodi belgrajska policija.« — Kolektivna pogodba določa: Delovni čas je 10 ur dnevno. Minimalne mezde so: za nekvalificirane 2,60, za kvalificirane pa 4,40 na uro. To velja do 1. septembra. Od 1. septembra do konca leta bodo veljale tele minimalne mezde: za nekvalificirane 3 Din, za kvalificirane po 5,50 Din na uro. Za zidanje, betoniranje in tesarska dela se akord ukine. 1. julija se bodo začeli razgovori, da se sklene kolektivna pogodba za l. 1937.

V rudniku Trepča delo se zmerom počiva. Rudarsko ministrstvo je poslalo v rudnik komisijo, ki naj uredi spor. Podjetje noče na noben način ugoditi zahtevam delavstva.

Policijski kongres je bil pretekli teden v Belgradu. Udeležili so se ga sloviti policijski strokovnjaki iz vse Evrope. Kongres je otvoril dr. Anton Korošec.

Občinske volitve so bile v občini Dragosvetki

v Sumadiji — srcu Srbije. Od 923 volilcev jih je volilo 627; Dimitrijević (Združena opozicija) 392, Simić (JNS) 235.

Sestanek šefov držav Male antante bo sredi junija v Bukarešti. Gosta kralja Karola bosta knez Pavle in predsednik Beneš. Sestanku bodo prisostvovali tudi zunanji ministri teh držav.

Poljski zunanji minister Beek je bil v Belgradu. Poročajo, da je bil s tem vrnjen obisk našega zun. ministra, pokojnega Marinkovića, Varšavi l. 1931.

V Parizu stavka 100.000 delavcev v tovarnah aeroplanov in avtomobilov. Delavci imajo vse tovarne dobro zasedene. Delavci bodo dosegli znatne uspehe.

V Palestini je nastala skoraj pravcata državljanska vojna. Arabci, ustaši, ki napadajo vsekrižem, kar ni arabskega, so začuda dobro oboroženi. Štrajk, ki je že ponehal, se je splošno zopet poostril in je vse gospodarstvo v zastoju. Izgleda, da so dobili vstaji prav v zadnjem času izdatna denarna sredstva iz inozemstva.

Akcijo za ukinitvev sankcij je začela italijanska diplomacija na šoroko. Italijanski časopisi pišejo, da bo potem Italija stopila med »zadovoljne« drzave, da bo držala proti Hitlerju in da prizna sedanje stanje v Sredozemskem morju. Ti časopisi tudi odločno zavračajo angleške, ki obtožujejo Italijo, češ, da ona daje denar Arabcem v Palestini, da bi tako prisilila Angleže k popušcanju.

Sredozemski sporazum med Anglijo, Francijo, Španijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo — brez Italije — pripravila angleška diplomacija.

Kdo ima glavni dobiček od abesinske vojne, izvemo iz poročila družbe, katere last je sueški prekop. Družba ima 400.000 delnic po 500 francoskih frankov; za l. 1934. je družba izplačala na vsako delnico 525 fr., za l. 1935. pa že 573 fr. V upravi sedi 21 Francozov, 10 Angležev in en Nizozemec.

KNJIGOTISK
BAKROTISK
KLIŠARNA

LITOGRAFIJA
KAMENOTISK
OFFSETTISK

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

LJUBLJANA • KOPITARJEVA 6
ILUSTRACIJE IN KLIŠEJI DAJO REKLAMI
SELE PRAVO LICE. - ZA REKLAMO V VIŠOKIH NAKLADAH UVAŽUJTE LE OFFSETTISK, KI JE DANES NAJCENEJŠI!